

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบพรรณนา (Descriptive Study) ถึงความร่วมมือในการรับประทานยาต้านไวรัส และอาการไม่พึงประสงค์ ของผู้ป่วยเอดส์ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ จังหวัดเชียงราย โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยยาต้านไวรัส นาน 12 เดือนขึ้นไป จำนวน 265 ราย ตั้งแต่ เดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนมีนาคม 2548

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ศึกษานี้ คือ ผู้ป่วยเอดส์ที่ได้รับการรักษาด้วยยาต้านไวรัส โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ จำนวน 265 ราย

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

พิจารณาจากการมาตรวจตามนัดเพื่อรับการรักษาด้วยการรับประทานยาต้านไวรัส นาน 12 เดือนขึ้นไป จำนวน 265 ราย โดยการรับทราบข้อมูลและสมัครใจในการให้สัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ความร่วมมือ ในการรับประทานยาต้านไวรัสและ อาการไม่พึงประสงค์ ของผู้ป่วยเอดส์ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น โดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีส่วนประกอบของเนื้อหา 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากร ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อายุบุตรคนสุดท้าย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ และสังคม ประกอบด้วย อาชีพ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน สิทธิการรักษาพยาบาล ที่อยู่ปัจจุบัน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ประกอบด้วย วันที่ตรวจพบว่าติดเชื้อเอชไอวีครั้งแรก ระยะเวลาการติดเชื้อ การเข้ารับการรักษาด้วยยาครั้งแรก ระยะเวลาที่รับการรักษาด้วยยา สภาพการติดเชื้อเมื่อแรกเข้าโครงการ น้ำหนักตัวก่อนรับยา น้ำหนักตัวปัจจุบัน ระดับภูมิคุ้มกัน การเปรียบเทียบระดับภูมิคุ้มกัน โรคติดเชื้อฉวยโอกาสก่อนรับยา โรคติดเชื้อฉวยโอกาสที่เกิดขึ้นหลังรับประทานยา การเปลี่ยนแปลงน้ำหนักตัวหลังการรักษาด้วยยา

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้าน ความร่วมมือ ปัญหาและอุปสรรคของการรับประทานยาต้านไวรัส ประกอบด้วย สูตรยาที่รับประทานในปัจจุบัน เวลาในการรับประทานยา อาการไม่พึงประสงค์ สูตรยาเดิมที่ปรับเปลี่ยน การรับประทานยาหลังกำหนดเวลา เกิน 30 นาที การลืมรับประทานยาใน 1 เดือนที่ผ่านมา ความร่วมมือของการรับประทานยา การมาตรวจตามนัด เหตุผลหรืออุปสรรคที่ทำให้รับประทานยาไม่ตรงเวลา และสรุปความร่วมมือในการมารับการรักษาด้วยยา

การตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นมาจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ทางด้านโรคติดเชื้อเอชไอวี และยาต้านไวรัส จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย แพทย์ผู้ตรวจรักษา 1 ท่าน พยาบาลผู้ประสานงานโครงการยาต้านไวรัส 1 ท่าน เกสัชกร ผู้จ่ายยาต้านไวรัส 1 ท่าน โดยได้ตรวจสอบรายละเอียดของข้อคำถามและนำไปทดสอบโดยการสัมภาษณ์ผู้ป่วยที่รับประทานยาต้านไวรัส และมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งหมด 15 ราย จำนวน 5 รอบ เพื่อหาส่วนขาดที่จำเป็น และความกลมกลืนในลำดับของคำถาม แล้วนำมาปรับแก้ไข ก่อนนำไปชี้แจงพยาบาลผู้ช่วยสัมภาษณ์ และปฏิบัติจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือแนะนำตัวจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อติดต่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์
2. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ ประธานคณะกรรมการพิจารณาด้านจริยธรรมในการศึกษาวิจัยทางชีวเวชศาสตร์ ประจำโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ แพทย์ผู้รักษา พยาบาลผู้ประสานงานโครงการฯ เกสัชกรผู้จ่ายยาต้านไวรัส เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขอความร่วมมือในการนัดหมายผู้ป่วย

3. จัดอบรมพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 3 ท่านจากหอผู้ป่วยอายุรกรรมซึ่งมีประสบการณ์ และได้รับการอบรมการให้คำปรึกษาแก่ผู้ติดเชื้อเอชไอวีมาแล้ว ให้มีความรู้และความเข้าใจในการ สัมภาษณ์ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ ซึ่งพยาบาล ทั้ง 3 ท่าน มีตารางหยุดปฏิบัติหน้าที่ในหอผู้ป่วยอายุรกรรม ซึ่งเป็นผู้ช่วยผู้ศึกษา
4. ขอความร่วมมือผู้ป่วยที่เข้าเกณฑ์การศึกษา ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ในการศึกษา เมื่อ ผู้ป่วยยินดีให้สัมภาษณ์ ผู้ศึกษาและพยาบาลที่ผ่านการอบรม จะเป็นผู้เก็บข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์
5. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ มาตรวจสอบความครบถ้วน เพื่อทำการลง และวิเคราะห์ ข้อมูล ในคอมพิวเตอร์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม ข้อมูลด้านสุขภาพและการ รักษาพยาบาล และข้อมูลด้านความร่วมมือ ปัญหาและอุปสรรคต่อการรับประทานยาต้านไวรัส ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน